

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Center

Center for international klima
og energi

Kontor

EU-kontoret

Dato

11. april 2023

J nr. 2023-1953

/ PEHPE

Forslag til forordning om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU.

KOM (2023) 94

1. Resumé

Kommissionen har d. 23. februar 2023 fremsat forslag til en forordning om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU. Forslaget er møntet på udrulning af net med meget høj kapacitet, herunder særligt fiber og 5G. Forslaget ophæver det eksisterende direktiv om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (Infrastrukturdirektivet).

Formålet med forslaget er at bidrage til opnåelsen af 2030 gigabit-konnektivetsmålene, der er fastsat i EU-politikprogrammet for det digitale årti. Målet er at reducere omkostningerne og øge hastigheden af udrulningen af faste og trådløse/mobile net med meget høj kapacitet i EU. Dette skal bl.a. ske gennem adgang til og gennemsigtighed om eksisterende fysisk infrastruktur, koordinering af og gennemsigtighed om planlagte anlægsarbejder, forenklede, strømlinede og digitaliserede tilladelsesprocedurer, forberedelse af byggeri med bygningsintern fysisk infrastruktur og kabelføring, adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur m.v.

Forslaget vurderes at kunne få lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser kan dog ikke kvantificeres på det foreliggende grundlag.

Regeringen støtter generelt initiativer, der har til formål at reducere omkostningerne ved udrulning af bredbåndetsnet og at tilskynde til en hurtigere udrulning af 5G og højhastighedsbredbånd. Bl.a. deling af eksisterende fysisk infrastruktur er en måde at spare på anlægsudgifterne til etablering af bredbånd. Regeringen finder det vigtigt, at der med forslaget gives medlemsstaterne tilstrækkelig fleksibilitet i forhold til opfyldelse af de rettigheder, forpligtelser og procedurer, der følger af forslaget, for at kunne tilpasse reglerne til danske forhold.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2023) 94 den 23. februar 2023 fremsat forslag til en forordning om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation og ophævelse af direktiv 2014/61/EU. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 22. marts 2023.

Forslaget til forordning er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles af Rådet og Parlamentet i fællesskab efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Med forslaget følger Kommissionen op på 2030-konnektivitetsmålne i Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/2481 om etablering af politikprogrammet for det digitale årti. Forslaget vil afløse reglerne i direktiv 2014/61/EU om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (infrastrukturdirektivet).

Forslaget til forordning er et REFIT-initiativ (Kommissionens "Regulatory Fitness and Performance Programme", der har regelforenkling og byrdereduktioner som målsætning). Forslaget har til formål at afhjælpe manglerne ved det nuværende infrastrukturdirektiv og bidrage til den omkostningseffektive og rettidige udrulning af net med meget høj kapacitet, der er nødvendig for at imødekomme de øgede konnektivetsbehov.

3. Formål og indhold

Forordningens overordnede formål er at bidrage til opnåelsen af 2030 gigabit-konnektivitetsmålne og dermed bidrage til et bedre fungerende indre marked. Forslaget skal reducere omkostningerne og fremme udrulningen af faste og trådløse net med meget høj kapacitet i EU, hvilket bl.a. skal ske ved at indføre strømlinede og digitaliserede administrative procedurer og ved at gøre det lettere at genbruge fysisk infrastruktur.

Med undtagelse af enkelte bestemmelser er forslaget udtryk for minimumsharmonisering. Medlemsstaterne kan derfor opretholde eller indføre foranstaltninger i overensstemmelse med EU-retten, som indeholder mere detaljerede bestemmelser end dem, der er fastsat i forslaget, hvis de tjener til at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggør en mere effektiv udbygning af ny fysisk infrastruktur.

Tiltagene i forslaget til forordning omhandler følgende hovedområder:

- 1) Adgang til eksisterende fysisk infrastruktur og adgang til oplysninger om fysisk infrastruktur via central digital dokumentationstjeneste (art. 3 og 4).
- 2) Koordinering af anlægsarbejder og oplysninger om planlagte anlægsarbejder via central digital dokumentationstjeneste (art. 5 og 6).

- 3) Forenkling og digitalisering af tilladelsesprocedurer gennem en central digital dokumentationstjeneste samt etablering af én national digital indgang (art. 7 og 10).
- 4) Nye bygninger og bygninger, der gennemgår renovering, skal forberedes med bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsintern fiberkabelføring og adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur (art. 8 og 9).
- 5) Tvisteløsning og kompetente organer (art. 11 og 12).

I det følgende gennemgås forslagets centrale elementer.

- *Adgang til eksisterende fysisk infrastruktur og adgang til oplysninger om fysisk infrastruktur via central digital dokumentationstjeneste*

Forslaget lægger op til, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, skal imødekomme alle rimelige anmodninger fra operatører om adgang til den fysiske infrastruktur på rimelige vilkår og betingelser, herunder i forhold til pris, med henblik på at udrulle elementer af net med meget høj kapacitet. Forslaget fastsætter, hvilke nærmere hensyn der skal være retningsgivende for fastsættelsen af priser for adgang til fysisk infrastruktur. Forslaget åbner op for, at adgang kan nægtes på grundlag af nærmere angivne betingelser og inden for en nærmere angiven tidsfrist. Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne kan fastsætte undtagelser fra den del af reglerne, der omhandler adgang til offentligt ejede bygninger.

Forslaget fastsætter, at operatører har ret til på nærmere angivne betingelser og inden for nærmere angivne tidsfrister at få adgang til en række minimumsoplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur i elektronisk format via en central digital dokumentationstjeneste. Netoperatører og offentlige organer forpligtes til at stille disse minimumsoplysninger til rådighed via den centrale digitale dokumentationstjeneste. Forslaget lægger op til, at adgang til minimumsoplysningerne under nærmere angivne hensyn kan begrænses i konkrete tilfælde, ligesom medlemsstaterne i nærmere angivne tilfælde kan fastsætte generelle undtagelser fra pligterne om at stille oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur til rådighed.

- *Koordinering af anlægsarbejder og oplysninger om planlagte anlægsarbejder via central dokumentationstjeneste*

Forslaget lægger op til, at netoperatører har ret til at forhandle aftaler om koordinering af anlægsarbejder, herunder om fordeling af omkostninger, med andre operatører med henblik på at udrulle elementer af net med meget høj kapacitet. Forslaget fastsætter endvidere, at netoperatører, når de udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som er helt eller delvist finansieret af offentlige midler, under visse betingelser skal imødekomme anmodninger om at koordinere disse anlægsarbejder fra andre operatører med henblik på at udrulle elementer af net med meget høj kapacitet. Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne kan indføre undtagelser fra pligten til at imødekomme anmodninger om koordinering af anlægsarbejder.

Forslaget fastsætter, at netoperatører på visse betingelser og inden for nærmere angivne tidsfrister skal stille en række minimumsoplysninger vedrørende planlagte anlægsarbejder til rådighed i elektronisk format via en central digital dokumentationstjeneste mindst tre måneder inden, at der indgives ansøgning om fornødne tilladelser. Adgang til minimumsoplysningerne kan under nærmere angivne hensyn begrænses i konkrete tilfælde, ligesom medlemsstaterne under nærmere angivne hensyn kan fastsætte generelle undtagelser fra pligten til at stille minimumsoplysningerne til rådighed.

- *Forenkling og digitalisering af tilladelsesprocedurer gennem en central dokumentationstjeneste samt etablering af én national digital indgang*

Forslaget fastsætter, at kompetente myndigheder ikke unødigt må begrænse eller hindre udrulningen af net med meget høj kapacitet eller gøre dette økonomisk mindre attraktivt. Medlemsstaterne skal sikre, at alle regler vedrørende betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser, herunder tilladelser til anlægsarbejder såvel som administrativt tildelte adgangsrettigheder/ret til råden over f.eks. arealer, der kræves til udrulningen af net med meget høj kapacitet, er nationalt konsistente.

Forslaget lægger op til, at kompetente myndigheder skal stille alle oplysninger om de betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser, herunder adgangsrettigheder/ret til råden over f.eks. arealer, til rådighed via en central digital dokumentationstjeneste i elektronisk format. Endvidere skal det være muligt at indgive ansøgninger om tilladelser via en central digital dokumentationstjeneste i elektronisk format, ligesom det skal være muligt at hente oplysninger om status for ansøgningen via den centrale digitale dokumentationstjeneste.

De kompetente myndigheder skal afvise en ansøgning om tilladelse, hvis ikke ansøger mindst tre måneder inden ansøgningstidspunktet har stillet minimumsoplysninger om det planlagte anlægsarbejde til rådighed via en central digital dokumentationstjeneste.

De kompetente myndigheder skal inden for 15 dage afgøre, om ansøgningen er fuldstændig, og derefter udstede eller afslå tilladelser inden for 4 måneder. Såfremt en kompetent myndighed ikke har udstedt eller afslået en tilladelse inden for 4 måneder, skal tilladelsen anses for at være givet (stiltiende accept). Kompetente myndigheder kan forlænge tidsfristen for sagsbehandling af egen drift, hvis det skyldes forhold, som den pågældende medlemsstat på forhånd har defineret som gyldige grunde til fristforlængelse på nationalt niveau.

Med forslaget bemyndiges Kommissionen til at fastsætte gennemførelsesretsakter vedrørende kategorier af udrulning af elementer af net med meget høj kapacitet eller tilhørende faciliteter, som ikke skal være genstand for nogen tilladelsesprocedure (tilladelsesfrie). Forslaget fastsætter, at kompetente myndigheder som udgangspunkt ikke må underlægge udrulningen af elementer af net med meget høj kapacitet,

der er omfattet af fornævnte gennemførselsretsakt, individuelle forudgående tilladelser, medmindre nærmere angivne hensyn gør sig gældende.

Forslaget lægger op til, at tilladelser ikke skal være underlagt gebyrer eller afgifter, der går ud over de administrative omkostninger.

Forslaget lægger op til, at operatører, der har lidt skade som følge af manglende overholdelse af de angivne tidsfrister for sagsbehandling, skal modtage erstatning/kompensation for den lidte skade i overensstemmelse med national lovgivning.

Det følger af forslaget, at centrale digitale dokumentationstjenester skal stille passende digitale værktøjer til rådighed, f.eks. i form af webportaler, digitale platforme eller digitale applikationer, for at muliggøre onlineudøvelse af alle rettigheder og overholdelse af alle de forpligtelser, der er fastsat i forordningen. Medlemsstaterne kan sammenkoble eller helt eller delvist integrere flere digitale værktøjer, der understøtter de enkelte centrale digitale dokumentationstjenester. Medlemsstaterne skal etablere et enkelt nationalt digitalt indgangspunkt, der sikrer problemfri adgang til de centrale digitaliserede dokumentationstjenester.

- *Nye bygninger og bygninger, der gennemgår renovering, skal forberedes med bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsintern fiberkabelføring og adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur*

Forslaget fastsætter, at bygninger, som er nyopførte eller undergår større renoveringsarbejder, skal udstyres med fiber-klar bygningsintern fysisk infrastruktur samt med bygningsintern fiber-kabelføring.

Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal vedtage en række relevante standarder eller tekniske specifikationer for bygningsintern fysisk infrastruktur m.v. Forslaget lægger op til, at bygninger udstyret med bygningsintern fysisk infrastruktur m.v. skal være berettiget til et "fiberklar"-mærke. Forslaget lægger op til, at medlemsstaterne skal oprette certificeringsordninger for bygninger med det formål at påvise overensstemmelse med de vedtagne standarder eller tekniske specifikationer.

Forslaget lægger op til, at visse kategorier og typer af bygninger kan undtages fra kravene til byggeri.

Forslaget fastsætter, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet skal have ret til at etablere deres net for egen regning og have ret til at få adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på at udrulle elementer af net med meget høj kapacitet, hvis duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

Forslaget fastsætter endvidere, at indehavere af retten til at bruge bygningsintern fysisk infrastruktur på nærmere angivne betingelser skal imødekomme anmodninger

om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet. Adgang kan på nærmere angivne betingelser nægtes.

Forslaget lægger op til, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet har ret til at etablere sit net på abonnentens ejendom efter aftale med abonnenten, forudsat at det minimerer indvirkningen på tredjeparters private ejendomsret.

- *Tvisteløsning og kompetente organer*

Forslaget lægger op til, at enhver part er berettiget til at indbringe nærmere angivne tvister for et kompetent nationalt tvistbilæggesorgan, som inden for nærmere angivne tidsfrister udsteder en bindende afgørelse om at bilægge tvisten, herunder fastsætter rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Forslaget lægger op til, at de opgaver, der tildeles det nationale tvistbilæggesorgan, skal varetages af et eller flere kompetente organer. Forslaget lægger op til, at funktionerne i en central digital dokumentationstjeneste skal varetages af et eller flere kompetente organer. Afgørelse truffet af et kompetent organ skal kunne indbringes til et uafhængigt klageorgan.

- *Notifikationskrav vedr. undtagelser*

Forslaget lægger op til, at alle undtagelser til regler i forslaget, som medlemsstater med forslaget bemyndiges til at fastsætte nationalt inden for nærmere angivne rammer, skal notificeres til Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget vil i Parlamentet blive behandlet af Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE).

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at erfaringerne med implementeringen af infrastrukturdirektivet har vist, at målet om at give Unionen fuld dækning med højhastighedsbredbånd ikke kunne nås af medlemsstaterne alene inden for en rimelig tid og med den størst mulige besparelse af private og offentlige investeringer eller med et direktiv. Herudover er der nogle bestemmelser i direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, som overlapper med infrastrukturdirektivet, hvorfor der er behov for at strømline reglerne. At opnå gigabit-dækning inden 2030 kræver også en samordnet indsats fra alle medlemsstater. De foranstaltninger, som medlemsstaterne hidtil har vedtaget for at tilskynde netværksudrulningen og især reducere omkostningerne og tidsrammen for udrulningen, er meget forskellige, nogle gange endda i den samme medlemsstat. Desuden er forventet EU-merværdi blevet reduceret betydeligt på grund af det betydelige spillerum for undtagelser eller undtagelser under mange forskellige omstændigheder og i forskellige medlemsstater og manglen på forhåndsretningslinjer eller fælles principper for de forskellige foranstaltninger, der er fastsat i infrastrukturdirektivet.

Det er endvidere Kommissionens vurdering, at det nuværende kludetæppe af regler skaber barrierer for grænseoverskridende investeringer. Dette begrænser friheden til at levere elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Det påvirker også det indre markeds funktion, især for iboende grænseoverskridende applikationer, såsom forbundet og autonom kørsel, som har brug for allestedsnærværende net med meget høj kapacitet. Den nuværende situation gør det også meget vanskeligt for udbydere af elektronisk kommunikation og andre interessenter (udstørsproducenter, anlægsvirksomheder m.v.) at opnå stordriftsfordele. Problemerne med at fremskynde udrulningen af højhastighedsbredbånd eller fremtidige net med meget høj kapacitet er fælles for de fleste, hvis ikke alle, medlemsstater. Reduktion af omkostninger og strømlining af administrative procedurer er også almindelige foranstaltninger, som er afgørende for at løse disse problemer. Forslaget berører ikke medlemsstaternes proceduremæssige autonomi til at tildele kompetencer internt.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen har i den forbindelse bl.a. lagt vægt på, at EU tidligere har lovgivet på området på grundlag af TEUF artikel 114 i forbindelse med infrastrukturdirektivet. I Danmark betød det bl.a., at teleoperatører kunne få adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, fx tomrør og kabelkanaler, på tværs af forsyningsarter mhp. udrulning af højhastighedsnet.

6. Gældende dansk ret

Infrastrukturdirektivets bestemmelser er implementeret i følgende lovgivning:

- Lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019 (graveloven) med tilhørende bekendtgørelser,
- Lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021 (masteloven),
- Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v. (vejloven), og
- Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015 (privatvejsloven).

Herudover findes regler om tilladelser i Lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer (planloven).

For så vidt angår planloven er arealplanlægning ikke baseret på tilladelser. Planlægning for f.eks. infrastruktur kan ske i form af statsligt udstedte landsplandirektiver (bekendtgørelser) og i form af kommunalt vedtagen kommune- og lokalplanlægning. Det kan dog kræve landzonetilladelse efter planloven at udstykke, opføre ny bebyggelse eller ændre i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, der ligger i landzone. Landzonetilladelse kan derfor – med visse undtagelser - være nødvendig forud for opstilling af infrastruktur som f.eks. master til telekommunikation.

Derudover er regler for offentlige myndigheders sagsbehandling reguleret i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 (forvaltningsloven), samt regler om registrering af ledningsejere og deres interesseområder i Ledningsejerregistret (LER) i lov nr. 564 af 10. maj 2022 om Ledningsejerregistret (LER-loven).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser og at særligt følgende lovgivning vil kunne blive berørt:

- Lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019 (graveloven) med tilhørende bekendtgørelser,
- Lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021 (masteloven),
- Lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v. (vejloven),
- Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015 (privatvejsloven), og
- Lov nr. 564 af 10. maj 2022 om Ledningsejerregistret (LER-loven).

Da der er tale om et forslag til en forordning, som har direkte virkning i medlemsstaterne, vurderes det, at forslaget på det foreliggende grundlag vil indebære, at bestemmelser i gældende lovgivning, som regulerer forhold, der er omfattet af forslaget, eller som strider imod bestemmelser fastsat i forslaget, vil skulle ophæves. Forslaget er dog samtidig med undtagelse af enkelte bestemmelser udtryk for minimumsharmonisering, hvorfor medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger i overensstemmelse med EU-retten, som indeholder mere detaljerede bestemmelser end dem, der er fastsat i forslaget, hvis de tjener til at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggør en mere effektiv udbygning af ny fysisk infrastruktur. Imidlertid tillader forslaget ikke umiddelbart, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, som er mere vidtgående end dem, der er fastsat i forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes, at forslaget kan have statsfinansielle konsekvenser i relation til etablering, udbygning eller samordning af tilladelsesprocedurer og -systemer, certificeringsordning for bygninger, centrale digitale dokumentationstjenester indeholdende oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur, planlagte anlægsarbejder, betingelser og procedurer for tilladelser, tidsfrister ifm. sagsbehandling m.v. Kommissionen anslår, at der per medlemsstat vil være omkostninger på mellem 150.000 EUR og 2,8 mio. EUR (ca. 1,1-21 mio. DKK) til udvikling af centrale digitale dokumentations-

tjenester samt tilbagevendende omkostninger på mellem 5-15 yderligere fuldtidsækvivalenter samt ca. 0,5 mio. EUR (ca. 3,7 mio. DKK) årligt til driften af de centrale digitale dokumentationstjenester på nationalt niveau. Kommissionen anslår omvendt, at medlemsstaternes kan spare 2,4 mia. EUR (ca. 18 mia. DKK) på de nationale budgetter i tilskud, som ellers ville have været påkrævet for at udrulle fiberforbindelser til 90 pct. af husholdningerne.

I Danmark vurderes forslaget at kunne medføre et behov for udvikling af nye systemer eller systemelementer navnlig til rådighedsstillelse af oplysninger om eksisterende infrastruktur og planlagte anlægsarbejder. For så vidt angår digitale ansøgningsplatforme vedr. tilladelser vil der sandsynligvis være tale om omkostninger til tilpasning af eksisterende systemer, men behov for udvikling af nye systemer kan ikke udelukkes. Forslaget vurderes endvidere at kunne medføre et behov for at etablere en certificeringsordning vedr. bygninger samt behov for udarbejdelse af standarder og tekniske specifikationer i relation til byggeri.

Hertil kommer omkostninger forbundet med overholdelse af kortere sagsbehandlingsfrister og digitalisering af ansøgningsprocedurer hos både statslige og lokale myndigheder (kommuner). Det må endvidere antages, at danske kommuner og statslige sagsbehandlende myndigheder vil have behov for et antal nye fuldtidsækvivalenter for at kunne overholde tidsfristerne og andre krav i forslaget.

De finansielle konsekvenser for stat og kommuner kan ikke skønnes på nuværende tidspunkt, idet de vil afhænge af forslagets endelige udformning og gennemførelse samt i hvilken udstrækning eksisterende, velfungerende digitale systemer og ordninger i Danmark vil kunne benyttes til at opfylde rettigheder og forpligtelser.

Det bemærkes, at de afledte nationale udgifter som udgangspunkt skal holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1. Såfremt det viser sig, at det ikke er muligt at holde udgifterne inden for eksisterende bevillinger, vil håndteringen af udgifterne skulle afklares særskilt.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes samlet set at kunne bidrage til en mere omkostningseffektiv og hurtigere udrulning af net med meget høj kapacitet, herunder fiber og 5G i hele EU og vil dermed kunne bidrage til et bedre fungerende indre marked. Kommissionen anslår, at genbrug af fysisk infrastruktur og koordinering af anlægsarbejder kan øge udbygningen af nye net til 470.000 km i stedet for 250.000 km frem mod 2030 på EU-niveau, samt at der kan opnås en reduktion i omkostninger til netværksudrulning med 14,5 mia. EUR (ca. 108 mia. DKK) og en reduktion af de nødvendige offentlige tilskud med 2,4 mia. EUR (ca. 18 mia. DKK) på EU-niveau. Kommissionen anslår, at forslaget vil kunne reducere drivhusgasemissioner med 0,7 millioner tons CO₂-ækvivalenter på EU-niveau i perioden frem til 2030. Kommissionen anslår, at forslaget sandsynligvis vil have samfundsmæssige fordele, især ved at reducere den digitale kløft mellem by og land, og økonomiske fordele, især gennem geninvestering af de forventede omkostningsbesparelser.

Forslaget forventes at få en begrænset effekt i Danmark, hvor udrulningen af faste net med meget høj kapacitet allerede er omfattende. Forslaget kan i et vist omfang bidrage til at fremskynde udrulningen af 5G, om end der i Danmark allerede i dag er regler, der sikrer adgang til eksisterende master og til opsætning af antenner på bygninger. Det fremgår af den politiske aftale af 15. juni 2022 mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om evaluering af planloven m.v., at for at sikre en bedre mobildækning i hele landet, skal der fastsættes nye regler for opstilling af mobilmaster i landzonen med henblik på at lempe praksis. Det er også aftalt, at planlovens undtagelse fra krav om landzonetilladelse udvides til generelt at omfatte antennesystemer til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet med tilhørende radiofrekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur m.v. Der forventes fremsat lovforslag herom i efteråret 2023.

Forslaget vurderes at have en positiv effekt i form af lettere adgang for nye markedsaktører og for markedsaktører, der opererer i flere medlemsstater, med harmoniserede procedurer og regler i EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Nogle virksomheder vil blive pålagt økonomiske og administrative byrder ved at skulle give oplysninger om infrastruktur og planlagte anlægsarbejder via en central dokumentationstjeneste. Kommissionen anslår, at forslaget indebærer anslåede engangsomkostninger på ca. 15 mio. EUR (ca. 112 mio. DKK) på EU-niveau for udbydere af elektroniske kommunikationsnet. Når først denne investering er foretaget, anslår Kommissionen, at forslaget vil føre til årlige administrative omkostningsbesparelser på 40 mio. EUR (ca. 300 mio. DKK) på EU-niveau for operatører af elektroniske kommunikationsnetværk i forbindelse med bedre adgang til fysisk infrastruktur og forbedrede procedurer for ansøgning om tilladelser.

Forslaget til forordning vurderes samlet set at kunne give væsentlige omkostningsreduktioner for udbydere af net med meget høj kapacitet.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslagets særlige regler vedrørende tilladelser til anlægsarbejder og ansøgninger om adgangsrettigheder møntet på operatører af net med meget høj kapacitet kan stille operatører af net med meget høj kapacitet bedre end andre ansøgere, der søger om de samme typer tilladelser.

Forslaget om en regel om stiltiende accept kan, hvis den skal finde anvendelse på telemaster, der i dag kræver landzonetilladelse, medføre, at der ikke sker inddragelse af de hensyn, der ifølge planloven skal indgå i vurderingen af, om der kan gives en landzonetilladelse. Det drejer sig om hensyn til f.eks. natur og miljø, landskabelig værdi og høring af naboer. Flere af disse hensyn er omfattet af EU-regulering. Det kan medføre øget borgermodstand mod telemaster, da tilladelse til telemaster i så fald kan gives, uden at den valgte kommunalbestyrelse har forholdt sig hertil.

Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i øvrigt.

8. Høring

Forslaget til forordning har været sendt i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik d. 24. februar 2023 med frist for bemærkninger d. 6. marts 2023. Der er modtaget høringssvar fra Teleindustrien (TI), DI Digital, Fiberalliancen og KL.

TI støtter generelt, at rammerne for etablering af net med meget høj kapacitet forbedres og finder, at forslaget fra Kommissionen indeholder mange elementer, som på afgørende måde vil forbedre rammerne, idet forslaget dog er vidtfavnende og komplekst, hvor der er risiko for konflikt med nationale regler. Det er afgørende for teleselskaberne, at reguleringen er forudsigelig, klar og entydig. Med en forordning er der begrænset mulighed for at indføre supplerende national regulering inden for forordningens rammer. Endvidere skal medlemsstaterne ophæve eksisterende regler på en række områder omfattet af forordningen, ligesom der ikke må indføres nye regler på disse områder. TI opfordrer til, at der hurtigst muligt iværksættes en grundig analyse af, hvilke danske regler, som kan bibeholdes, hvilke som skal ophæves, og hvilke som skal tilpasses. TI finder, at fordelene ved en forordning er, at reglerne vil kunne træde umiddelbart i kraft, og at branchen således ikke skal afvente en yderligere national implementering og dermed en forsinkelse i anvendelsen af reglerne. Det er dog ikke afgørende for TI, om det er en forordning eller et direktiv. Det afgørende er, at grundprincipperne i retsakten følges loyalt, og at der sikres en anvendelse i Danmark, hvor målsætningerne om en mere effektiv og hurtigere udrulning af net med meget høj kapacitet, og at dette kan ske med lavere omkostninger, indfries.

TI støtter, at anvendelsesområdet ændres til at omfatte net med meget høj kapacitet, som omfatter såvel fibernet som trådløse teknologier. TI støtter også definitionerne af "operatør" og "fysisk infrastruktur", som svarer til markedsudviklingen.

TI finder det meget positivt, at adgangsrettighederne for operatører udvides til også at omfatte fysisk infrastruktur, som ikke udgør en del af et netværk, når det er ejet eller kontrolleret af det offentlige (dvs. stat, region eller kommune). TI bemærker, at lejebetaling for adgangen til det offentlige bygninger – tilsvarende som det gælder for operatører – alene skal afspejle omkostningsdækning. Imidlertid bemærker TI, at bestemmelserne næppe vil ændre afgørende på det faktum, at der ikke er en levedygtig business-case i at etablere overkapacitet i form af tomrør med henblik på tredjeparts fremtidige anvendelse. Tomrør anlægges primært ud fra forventningerne til egen fremtidige anvendelse af kapaciteten. Usikkerheden om tredjeparts forventede fremtidige anvendelse af kapaciteten er for stor til, at ekstraomkostningerne er rentable, og omvendt er risikoen og usikkerheden ved at anvende tredjeparts tomrør for stor – fx i forhold til ansvarsforhold, forsikring m.v. Tomrør etableret med sigte på tredjeparts fremtidige anvendelse vil oftest ikke blive bragt i anvendelse, og investeringen er derfor typisk spildt, medmindre den anvendes af operatøren selv.

TI bemærker, at fristerne for udlevering af information om den fysiske infrastruktur fortsat er meget langt fra virkeligheden i en dansk kontekst, hvor de fleste oplysninger allerede er digitaliserede og stilles til rådighed umiddelbart. TI bemærker, at en frist for adgang til information på 15 dage, som foreslået i forordningen, vil i praksis være en alt for lang frist i en dansk kontekst og vil medføre en helt unødvendig barriere og

konkret være en administrativ forlængelse af, hvornår gravearbejde kan igangsættes.

TI finder, at koordineringsforpligtelsen i udkastet til forordningen er uklar i forhold til anlægsarbejder. Det fremgår, at alle operatører skal have ret til at forhandle koordinering af anlægsarbejdet, men det er uklart, om dette også gælder fx kommunernes vejarbejder, når der skiftes asfaltslidlag, brosten eller fliser på fortove. I dag er anlægsarbejder i en dybde på under 15 cm. undtaget fra koordineringsforpligtelsen i Danmark. Det har den uheldige konsekvens, at der oftest ikke foretages koordination mellem det kommunale vejarbejde og etableringen af fibernet, hvilke både er til hindring for en omkostningseffektiv etablering af fibernet og til gene for borgerne og andre brugere af veje, fortove og cykelstier. TI bemærker, at der er tilfælde, hvor der i forbindelse med udstykninger og byggemodning, hvor der skal etableres veje, fortove og cykelstier, ikke foretages koordinering i forhold til etablering af hverken fibernet eller fysisk infrastruktur til sikring af mobildækning.

TI udtrykker undren over, at det i forordningen foreslås, at netværksoperatører via den centrale dokumentationstjeneste skal offentliggøre informationer om planlagte anlægsarbejder hurtigst muligt og ikke senere end 3 måneder før tidspunktet for første ansøgning af tilladelse. Et krav om indlevering af sådanne oplysninger 3 måneder før der indgives ansøgning om tilladelse, kan måske lade sig gøre i forhold til ansøgning om etablering af antennemaster, som typisk indebærer lang tids forberedelse. I forhold til etablering af fibernet vil et krav om offentliggørelse af projektoplysninger 3 måneder før ansøgningstidspunktet være helt uacceptabelt, og det vil medføre en helt urimelig forsinkelse og komplikation af gravearbejderne. Behandlingen af graveansøgningerne bør i princippet kunne håndteres på få dage, og et krav om 3 måneders forudgående offentliggørelse af projektinformationer er helt ude af trit med virkeligheden. TI foreslår, at mindre gravearbejder (som fx omfattet af efteranmeldelsesordningen) samt kortere længdegravninger undtages fra kravet om forudgående offentliggørelse. For de resterende gravearbejder bør fristen nedsættes til 2 uger. TI bemærker, at såfremt en frist på en eller flere måneder opretholdes i forslaget til forordningen, så vil det også have den meget negative konsekvens, at de danske husstande og virksomheder vil skulle vente helt unødvendigt længe på at kunne blive tilsluttet fibernet. TI finder ikke, at én fælles tidsfrist for alle typer af anlægsarbejder – uanset kompleksitet og tidsmæssige udstrækning – er anvendelig.

TI bemærker med tilfredshed, at det i forslaget til forordningen fremgår, at de kompetente myndigheder ikke uden grund må begrænse, hindre eller gøre det økonomisk mindre attraktivt at anlægge infrastruktur til net med meget høj kapacitet, samt at medlemsstaterne skal sikre konsistent anvendelse af reglerne på deres territorium, herunder i de enkelte kommuner. TI bemærker også, at der i forordningen fastsættes en 4-måneders frist for myndighedernes sagsbehandling, således at der enten skal udstedes en tilladelse eller gives et afslag, såfremt der foreligger en fuldstændig ansøgning. Det foreslås også, at de relevante myndigheder indenfor 15 dage skal tage stilling til, om en ansøgning er fuldstændig og tilkendegive, hvilke mangler der eventuelt er. TI bemærker, at hvis der ikke er modtaget svar fra den kompetente myndighed efter 4 måneder, så skal ansøgningen betragtes som imødekommet. Forslagene er i sin natur meget vidtgående, og de bagvedliggende ideer og principper er gode

og fornuftige. Imidlertid vil forslagene have meget forskellig effekt afhængig af, om de anvendes i forhold til etablering af antennemaster, hvor sagsbehandlingstiden i øjeblikket i gennemsnit er på over 365 dage, eller på graveområdet, hvor sagsbehandlingstiden ikke bør være længere end nogle dage. TI finder ikke, at én fælles tidsfrist for alle typer af anlægsarbejder – uanset kompleksitet og tidsmæssige udstrækning – er anvendelig. Det bagvedliggende ønske om en hurtig og smidig sagsbehandling og tilladelsesproces kan TI således fuldt og helhjertet tilslutte sig.

TI støtter fuldt ud, at der i medlemsstaterne fastlægges relevante standarder og tekniske specifikationer for bygningsintern fysisk infrastruktur og fiberkabling. Det er et arbejde, som TI meget gerne deltager i og stiller sig til rådighed for. TI støtter også, at der etableres en "fiber-klar" mærkningsordning for bygninger. Det vil både fremme en hurtig udrulning og være mere omkostningseffektivt, hvis nybyggeri og byggeri efter større renoveringsarbejder er udstyret med fx føringsrør, som er egnet til fibertræk. TI stiller sig imidlertid tvivlende overfor, at disse føringsrør skal være født med et fiberkabel i de tilfælde, hvor dette kabel blot er et dødt kabel uden tilslutning til et aktivt fibernet.

TI bemærker, at da der er tale om et forslag til regulering, som er meget kompleks, bredtfaavnende og går på tværs af flere nationale myndigheders regler, procedurer og kompetencer, er det helt afgørende, at der fastlægges en tvistbilæggelsesprocedure, som klart, hurtigt og effektivt kan fastlægge en retspraksis, fortolkning af og forudsigelighed om reglernes anvendelse, således at de mange gode intentioner og målsætninger i forslaget også kommer til at leve og have effekt på udrulningen af fremtidens digitale infrastruktur i Danmark og i resten af EU.

DI Digital støtter overordnet set formålet med forslaget. Der er fortsat en investeringskløft i forhold til at nå målene både i EU's Digital Decade og ikke mindst den danske bredbåndsmålsætning, hvorfor det er relevant at se på at begrænse omkostningerne ved udrulning af infrastruktur til bredbånd og mobil. DI Digital bemærker, at det er vigtigt at sikre, at Danmark er i digital balance, og at der er lige gode muligheder for at drive erhverv i alle dele af landet, hvorfor den digitale infrastruktur skal være udbygget i relevant omfang. Det sker samtidig på en baggrund om at direktivet om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ikke har formålet at reducere omkostninger i et omfang, der er stort nok til at for alvor at tillade operatørerne at blive i stand til at lukke investeringskløften inden for den årrække man har sat sig som mål. Specielt udrulningen af 5G stiller krav til, at man nogle steder skal sætte antenner meget tæt. Det gælder fx i de industriområder hvor erhvervslivet skal udnytte mulighederne til at understøtte deres produktion – industri 4.0. Her er det relevant at udnytte de infrastrukturer, der allerede eksisterer.

DI Digital bemærker, at der vil være dele af forslaget, der også vil skabe udfordringer, herunder omkostninger, ved at skabe transparens. Her er det vigtigt i den fremadrettede proces at sikre den rigtige balance mellem transparens og omkostninger.

Fiberalliancen noterer sig, at forslaget i store træk viderefører nuværende bestemmelser i direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, dog at forslaget foreslås gennemført som en forordning, hvilket giver medlemsstaterne begrænsede muligheder for national tilpasning. Fiberalliancen henviser til, at direktiv 2014/61/EU oprindeligt blev fremsat som en forordning, men blev tilbagetrukket og genfremsat som et direktiv efter stor modstand fra en række medlemsstater. Fiberalliancen henviser endvidere til det danske høringssvar i form af et positionspapir (non-paper), som er udarbejdet i forbindelse med Kommissionens offentlige høring i 2020/2021 om evaluering og revision af direktiv 2014/61/EU. Høringssvaret udtrykker dansk støtte til en revision af direktivet, og det anføres, at der fra dansk side er stort fokus på at sikre hurtige, ensartede og digitale ansøgningsprocedurer for graveadgang m.v. Det anføres dog samtidigt, at et revideret direktiv (fortsat) bør udgøre en fleksibel ramme med minimumsstandarder for at tage højde for de forskellige markedssituationer og administrative strukturer i EU, og for at eventuelle nye regler eller krav vedrørende digitale ansøgningsprocedurer i et revideret direktiv bør være tilstrækkelige fleksible til ikke at kræve ændring eller opdeling af velfungerende eksisterende digitale systemer. Fiberalliancen bemærker, at Danmark sammenlignet med mange andre medlemsstater i EU i dag har effektive regler og vilkår for nedgravning af fibernet med digitaliserede arbejdsgange for indhentelse af ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret (LER), graveansøgninger og tilladelser og koordinering af gravearbejder mellem forskellige og konkurrerende forsyningsarter. Fiberalliancen finder det helt afgørende, at revisionen af direktiv 2014/61/EU ikke fører til nye regler eller krav, som vil kræve ændring eller opdeling af de allerede velfungerende eksisterende digitale systemer i Danmark, hvilket vil være af væsentlig betydning for energi- og fibernetkoncernernes fortsatte udbygning af fibernet. Under henvisning til det danske høringssvar, som peger på, at øget brug af direktivets regler om samgravning kan fremmes med nye regler om, at gravearbejder skal annonceres i god tid, så andre graveaktører har mulighed for at tilkendegive interesse, finder Fiberalliancen, at der i dag er etableret en velfungerende koordinering af gravearbejder via LER. Samgravning finder mest anvendelse mellem fiberoperatører, som typisk placerer deres tomrør og ledninger i fortov og vejrabat. Som følge af en tiltagende uenighed mellem fiberoperatører om vilkår for samgravning, herunder fordeling af graveomkostninger, lancerede Fiberalliancen i 2020 en aftaleskabelon for parallel nedlægning af kabler og tomrør. Aftaleskabelonen skal sikre, at aftaler om samgravning ikke medfører forsinkelser og/eller påfører unødige omkostninger for den udførende graveaktør. Aftaleskabelonen har de seneste år bidraget til en mere gnidningsfri samgravning mellem fiberoperatører. Fiberalliancen finder det helt afgørende, at den igangsatte revision af direktiv 2014/61/EU ikke fører til ensartede og unødvendigt lange annonceringsperioder for koordinering af gravearbejder, da det kan både forsinke og fordyre den videre fiberudbygning i Danmark. Annonceringsperioder for samgravning afhænger ofte af projekternes størrelse.

Fiberalliancen noterer sig med tilfredshed, at Kommissionen lægger op til at definere kategorier af gravearbejder til fremføring af net med meget høj kapacitet (primært fibernet og 5G) som ikke skal kræve en forudgående gravetilladelse. Dette synes at

være i tråd med de danske regler om den såkaldte efteranmeldelsesordning for mindre, korterevarende gravearbejder, som primært er møntet på indgravning af fiberstikledninger, som i dag tæller mere end 100.000 nye stikledninger på årsbasis.

Fiberalliancen hilser Kommissionens forslag om, at nye beboelsesejendomme (eta-gebyggeri) og beboelsesejendomme, som gennemgår større renoveringer, herunder energirenoveringer, skal have indlagt fiberinfrastruktur eller føringsveje dertil - til alle husstande - velkommen. Ligeledes hilser Fiberalliancen Kommissionens forslag om en obligatorisk "Fiber-klar"-mærkningsordning velkommen. I Danmark er en stor del af bygningsmassen allerede kablet med fibernet, og med den foreslåede mærkningsordning bliver det fremover langt mere synligt, når en bygning er digitalt fremtidssikret. Kommissionens forslag skal ses i lyset af, at nye bygninger, herunder også energirenoverede bygninger, i dag opføres efter moderne, energieffektive standarder, som betyder, at der opsættes energibesparende vinduer m.v., som betyder, at radiobølger fra det overordnede mobilnet får sværere ved at trænge ind i bygningerne. Med fiberkabling til alle husstande sikres beboere i nye og energieffektive byggerier fortsat adgang til mobilnettet gennem WiFi-calling og WiFi-offload.

KL bemærker, at det er et omfattende katalog af regler til at fremme udrulningen af tidssvarende og fremtidssikret digital infrastruktur. KL er enig i, at der fortsat er udfordringer med en effektiv udrulning af infrastruktur som fx manglende koordinering og deling af eksisterende infrastruktur, ligesom der er udfordringer med at dække fritliggende adresser med lang afstand til anden bebyggelse grundet manglende kommerciel interesse. Men set i lyset af den danske dækning med pt. 97 pct. af adresserne, der har mulighed for at opnå hastigheder på min. 100/30Mbit/s, synes forslaget til forordning at være disproportionalt i en dansk kontekst.

KL foreslår derfor en national dialog om forslaget til forordning i forhold til at afdække konsekvenserne for den danske markedsbaserede tilgang til udrulningen og bl.a. konsekvenserne for de digitaliserede og strømlinede ansøgningsprocesser på området i den offentlige sektor.

Flere elementer som bl.a. forslaget om registrering og adgang til alle offentlige faciliteter og øvrig infrastruktur, som vil kunne anvendes til bl.a. etablering af 5G eller fibernet, samt pligten til at angive og koordinere alle planlagte arbejder inden for al infrastruktur forventer KL vil give praktiske og administrative konsekvenser hvis rækkevidde dog er svære at vurdere på det foreliggende grundlag. KL mener, at flere tiltag i forslaget til forordning synes at være imod dansk retspraksis som eksempelvis en tilgang med "stiltiende godkendelse" i tilfælde, hvor der ikke er truffet nogen afgørelse inden for 4 måneder, ligesom der foreslås yderligere forpligtelser omkring bl.a. processer og tidsfrister for behandling af ansøgninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt initiativer, der har til formål at reducere omkostningerne ved udrulning af bredbåndsnet og at tilskynde til en hurtigere udrulning. Der er et

stort potentiale for besparelser på dette område, og der kan høstes flere fordele via hurtigere udrulning. Deling af eksisterende fysisk infrastruktur er en måde at spare på af anlægsudgifterne til etablering af bredbånd.

Regeringen støtter forslag, der kan fremme hurtige og strømlinede (digitale) procedurer for udstedelse af tilladelser. Det er dog regeringens holdning, at der bør tages hensyn til forskelle i nationale offentlige forvaltningssystemer, såsom de lokale myndigheders autonomi, især med hensyn til tilladelsesprocedurer, hvorfor der kan være behov for fleksible og alternative løsninger.

Regeringen ønsker, at krav om etablering af en eller flere centrale digitale dokumentationstjenester og krav om et enkelt nationalt digitalt indgangspunkt kan opfyldes ved brug af eksisterende nationale, velfungerende digitale løsninger, idet krav om særlige systemer kan være forbundet med store økonomiske konsekvenser. Regeringen finder ikke, at der bør indføres nye kortlægningsforpligtelser, hvilket vurderes at være økonomisk og administrativt byrdefuldt for telebranchen.

Regeringen finder, at der nationalt bør gives mulighed for at fastholde f.eks. tilsynsopgaver og procedurer for tvisteløsning hos de myndigheder, der allerede i dag har kompetencen og beføjelserne hertil, herunder at der ved udpegning af et organ til afgørelse af tvister er fleksibilitet.

Regeringen vil arbejde for, at der gives medlemsstaterne tilstrækkelig fleksibilitet i forhold til opfyldelse af de rettigheder, forpligtelser og procedurer, der følger af forslaget, for derved i størst muligt omfang at kunne tilpasse reglerne til nationale forhold, herunder organiseringen af forskellige nationale og lokale myndigheders kompetence- og opgavevaretagelse. Det er nødvendigt at finde en balance mellem harmonisering og fleksibilitet, så medlemsstaterne kan fastlægge intern politik i henhold til deres respektive nationale situation.

Regeringen vil arbejde for, at tilladelser til anlæg ikke kan gives som følge af stiltiende accept, således at hensyn til landskab, natur, miljø og naboer fortsat kan varetages.

Regeringen mener, at der er behov for fleksibilitet for at kunne implementere de foranstaltninger, der er omfattet af Kommissionens forslag til forordning, hvorfor regeringen umiddelbart går ind for, at lovgivningsinstrumentet ændres til et direktiv.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.